กฎระเบียบ นโยบาย และมาตรการทางการค้าสำคัญที่เกี่ยวกับความยั่งยืนของจีน

ชื่อ แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (Green Development) ของจีนในปี ๒๕๖๘

๑. <u>สาระสำคัญ</u>

ในการประชุมสองสภา (Two sessions)* ของจีน ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๔-๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘ ได้มีการนำเสนอรายงานการทำงานของรัฐบาล (Government Work Report) ซึ่งกำหนดทิศทางนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีนในปี ๒๕๖๘ โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑ ตั้งเป้าหมายสัดส่วนการใช้พลังงานต่อ GDP ลดลงร้อยละ ๓.๐

๑.๒ มุ่งปรับปรุงการป้องกันและควบคุมมลพิษ และการอนุรักษ์ระบบนิเวศ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำจัดขยะมูลฝอยอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเสริมสร้างการควบคุมความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม

๑.๓ เร่งพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและคาร์บอนต่ำ ดำเนินโครงการสาธิต (demonstration programs) สำหรับเทคโนโลยีสีเขียวและคาร์บอนต่ำ ส่งเสริมปัจจัยกระตุ้นการเติบโตใหม่ ๆ เช่น อาคารพลังงาน และการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงระบบควบคุมการใช้/อนุรักษ์ทรัพยากรอย่างครอบคลุม ยกระดับการรีไซเคิลขยะ/วัสดุใช้แล้ว ขยายการใช้วัสดุหมุนเวียนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (circular economy) และบังคับใช้กฎระเบียบที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพสำหรับโครงการที่ใช้พลังงานอย่างเข้มข้น

๑.๔ เร่งลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนและบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutrality) ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มนิคมอุตสาหกรรมและโรงงานที่ปล่อยคาร์บอนเป็นศูนย์ เร่งจัดตั้งกรอบการทำงานเพื่อควบคุมปริมาณ/ความเข้มข้นของการปล่อยคาร์บอน ขยายขอบเขตของการแลกเปลี่ยนการค้าการปล่อยคาร์บอนของจีน (China carbon emission trade exchange) ให้ครอบคลุมอุตสาหกรรมต่าง ๆ จัดตั้งระบบจัดเก็บ/คำนวณสถิติและบัญชีการปล่อยคาร์บอน พัฒนาระบบการจัดการ carbon footprint และฉลาก/การรับรองคาร์บอน

๑.๕ เร่งสร้างฐานพลังงานแห่งใหม่ในพื้นทะเลทราย พัฒนาแหล่งพลังงานลม ส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนเข้ากับโครงข่ายไฟฟ้าท้องถิ่น

๒. <u>ผลกระทบ</u>

๒.๑ ทิศทางนโยบาย/มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของจีนยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม คือ มุ่งปรับตัว/ยกระดับสินค้าและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีชั้นสูง/เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ของสหประชาชาติ และจนถึงปัจจุบัน จีนยังไม่ได้มีการใช้มาตรการเรียกเก็บภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดนในลักษณะเดียวกับ CBAM ของสหภาพยุโรป

---

* การประชุมประจำปีของรัฐบาลจีนที่สำคัญที่สุดต่อการกำหนดนโยบายการบริหารประเทศ ประกอบด้วย (๑) การประชุมสภาที่ปรึกษาการเมืองแห่งประชาชนจีน (Chinese People's Political Consultative Congress: CPPCC) และ (๒) การประชุมสภาผู้แทนประชาชนจีน (National People's Congress: NPC)

๒.๒ ในระยะสั้น-กลาง สินค้าที่จีนนำเข้าจากไทยยังไม่น่าจะได้รับผลกระทบ แต่หลังจากนี้ ไทยควรติดตามความคืบหน้าอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น เพราะจีนต้องประสบกับความท้าทายจากสงครามการค้ากับสหรัฐฯ และประเด็นภูมิรัฐศาสตร์ ที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้จีนยิ่งเร่งยกระดับ/พัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีชั้นสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น

๒.๓ อย่างไรก็ดี แม้ว่าในระยะยาว จีนอาจใช้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดมากขึ้น เมื่อการยกระดับสินค้าเทคโนโลยีสูง (เช่น รถยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ อุปกรณ์พลังงานสะอาด/หมุนเวียน) ในประเทศมีความก้าวหน้าไปมากกว่าปัจจุบัน แต่โอกาสที่สินค้าเกษตรซึ่งเป็นสินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปยังจีนจะได้รับผลกระทบก็อาจจะน้อยกว่าสินค้าในอุตสาหกรรมที่ปล่อยมลพิษสูง (เช่น ปุ๋ย โลหะ พลังงาน ก่อสร้าง และการขนส่ง)
